

Att skapa ett nytt scenrum i en nedlagd fabrik

En förstudie i Fyrbodals Kommunalförbunds regi genomförd av Långedprojektet.

Med konceptet BRUK som skyltfönster, arena och experimentverkstad ville vi undersöka möjligheten att skapa en ny scen på Långedsverken. Tajmingen för förstudien visade sig vara bra då Rexcell intensifierade sina ansträngningar gällande försäljning av fabriken genom att montera ner pappersmaskinen TM 2 och städa ur lokalerna. Vi ville ta tillfället i akt och visa lokalernas potential för kulturevenemang.

Utveckla konceptet BRUK

BRUK är ett genre- och konstartsövergripande koncept som vill omforma konsert- och kulturbegreppet. Vi vill visa att man utanför institutionerna kan skapa musik- konst- och kulturevenemang på ett annat sätt, bort från gängse normer och konventioner. Med BRUK vill vi skapa små världar och "upplevelseöar" att kliva in i och som dessutom förändras inför varje år. BRUK bjuder in och välkomnar alla. Vi strävar efter spontan och ömsesidig interaktion mellan publik och artister och har genom vårt prestigelösa förhållningssätt lyckats nå en mångfacetterad publik som växer inför varje år. Vi är övertygade om att i tider där kultur ifrågasätts är det nödvändigt att tänka nytt och göra musik, konst och kultur viktigare för fler människor.

Östfold symfoniorkester från BRUK 2025. Foto: Kajsa Kax

BRUK har skyndat långsamt genom åren. Våra visioner är aldrig ouppnåeliga. Vi är "doers" som får saker gjorda. Vi utvärderar, utvecklar, testar och bjuder in fler och fler aktörer till samarbete.

Varför inte ta detta ett steg vidare tänkte vi? Det finns naturligtvis många förebilder. Några visionärer startade t ex Dalhalla i ett nedlagt kalkbrott på en ort som inte är speciellt mycket större än Dals Långed. Idag är Dalhalla en internationellt känd scen. Kanske vi kan skapa ett "Dalsländskt Dalhalla" i industrimiljö?

BRUK 2024 och BRUK 2025 var våra skyltfönster och arenor där vi visade potentialen för Långedsverken som en unik kulturarena. Arrangemangen var i festivalform och genomfördes i två stora fabriksbussar där upplägg och innehåll skilde sig åt mellan årgångarna. Vi försökte lägga mest krut och störst budget på BRUK 2025 där Mötesplats Stenebys förstudie "Långedsverken 2.0" arrangerades i samma lokaler på samma datum och där vi kunde exponera BRUK för inbjudna politiker, representanter för näringsliv och akademi samt allmänheten.

Utöka nätverken och tänka modulärt

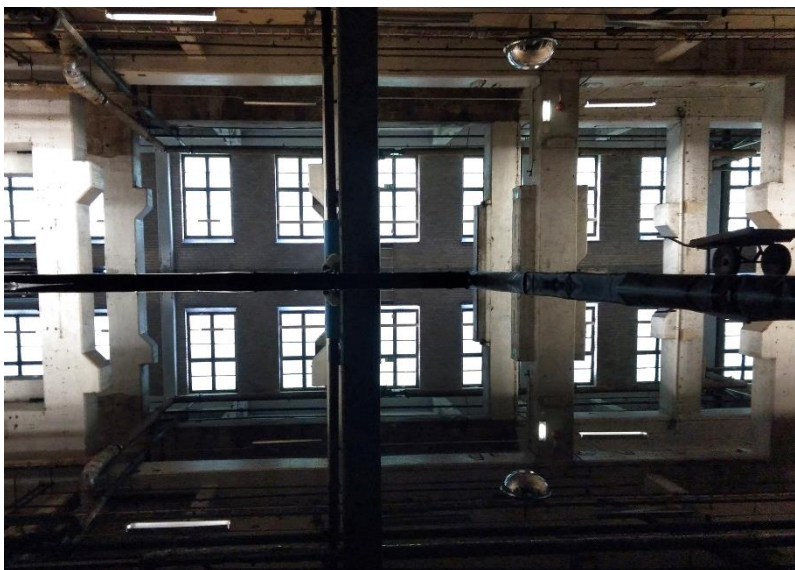
I förstudien ingick att bygga ut nätverken och binda ihop kulturöar. Samarbetet med Levande Musik från Göteborg inleddes 2024 och fortsatte 2025! Det mycket lyckade samarbetet med Kulturförvaltningen VGR's artistresidens som inleddes 2021 och fortsatte med den nordiska kvartetten "JÓR Saxophone Quartet 2024 och Emiliano Sacripanti 2025.

En deltagare i livemåleri workshopen under BRUK 2025. Foto: Jörgen Moberg

Ett annat av våra mål var att utöka vår arsenal av scenografi och material från fabriken att använda i våra evenemang. Materialet, till stora delar spill, skräp och kasserade eller begagnade möbler fylls på inför varje år. Här finns lastpallar och kabeltrummor att bygga scener och läktare av, men också mattor, fåtöljer, stolar, hammockar, solstolar och hängmattor!

Det senaste tillskottet när det gäller scenografi är vattenscenen som användes av Emiliano Sacripanti på BRUK 2025. Denna är modulär och kan flyttas och byggas upp på nytt.

Vattenscenen och Emiliano Sacripanti från BRUK 2025. Foto: Peter Halvordsson och Jessica Fleetwood

Fler arrangemang. Inte bara BRUK.

Vi ville också undersöka möjligheten att arrangera fler arrangemang per år och planerade ett "Electro på BRUK" våren 2025 och ett "Jazz på BRUK" hösten 2025. Vårarrangemanget blev inte "Electro på BRUK" utan "Ljudhavet" arrangerat av Föreningen Levande Musik där Långedprojektet agerade bollplank.

"Jazz på BRUK" genomfördes som planerat i samarbete med Kulturbuket på Dal och Knutpunkt/GAC. Här fick vi besök av det italienska jazzbandet "Matteo Paggi & Giraffes" den 19 oktober, och vi använde en mindre lokal på Långedsverken än de fabriksbussar BRUK äger rum. "Jazz på BRUK" blev ett exempel på hur man med erfarenheterna från BRUK kan genomföra ett mindre event med samma utgångspunkter: Modulärt, fantasifullt och inbjudande. Vi rotade runt i vårt numera stora förråd av prylar och skapade ett mindre rum i en stor fabriksbuss genom att avgränsa med stora pappersrullar från den nedlagda papperstillverkningsen, utställningsmoduler från Mötesplats Stenebys utställning "Långedsverken 2.0" och ett modulärt pop up café från Open Wood/Mötesplats Steneby.

Matteo Paggi & Giraffes från Italien i Jazz på BRUK i samarbete med Kulturbuket på Dal. Foto: Peter Halvordsson

JÓR Saxophone Quartet från BRUK 2024
Foto: Kajsa Kax

Epilog: Blicka framåt

Vi har med denna förstudie genomfört det vi planerat: Vi har skapat ett nytt scenrum framför allt med två stora arrangemang, BRUK 2024 och BRUK 2025. Vi har genomfört två mindre arrangemang 2025, där vi var medarrangörer i "Jazz på BRUK" och bollplank i "Ljudhavet på Långedsverken".

Vi har fortsatt vårt nätverksbyggande inom kultursfären och bundit ihop fler kulturöar under förstudien, bl. a Kulturbruket på Dal, Knutpunkt/GAC och Föreningen Levande Musik. Vi har haft musiker och symfoniorkestrar från våra nordiska grannländer på besök.

Vi har visat hur man kan tänka modulärt genom att använda sig av överblivet material från fabriken, kasserade och begagnade möbler och att man med kreativitet och fantasi kan nyttja de stora fabrikshallarna på många olika sätt. Detta flexibla och kreativa sätt att arbeta med kulturevent (som vi visat med BRUK) vill vi fortsätta verka för. Förutom musik- konst- och kulturevenemang lämpar sig lokalerna för produktionsrep, filminspelning, residensverksamhet och kan nyttjas av externa aktörer som söker en unik scen. Vägen framåt, men också utmaningen, är att fortsätta skynda långsamt och sakta men säkert utöka den kulturella verksamheten. Det kommande ägarskapet av fabriken är helt avgörande för vår fortsatta existens och ett samutnyttjande av de stora fabrikshallarna är helt nödvändiga.

Den 16 december 2025 kommer personal från Göteborgsoperan på besök till Långedsverken och kommer då att undersöka förutsättningarna för att kunna förlägga event där. Detta ser vi som en helt naturlig fortsättning på förstudien och förhoppningsvis är detta ytterligare ett steg mot slutmålet, att skapa "Ett Dalsländskt Dalhalla i industrimiljö"

Fin interaktion mellan ung publik och Felicità Brusoni /Halvordsson, Boqvist, Kling trio på BRUK 2025. Foto: Jessica Fleetwood och Ulrika Halvordsson.